

PREMIUM

Freek de Jonge © Dirk Jan Gjeltema

Festival in Zuilen moet ouderen positief op de kaart zetten

Ouderen zijn kwetsbaar, zorgbehoevend en een kostenpost voor de samenleving. Als het aan de organisatie van het Festival of Older People ligt zijn deze negatieve vooroordelen zo snel mogelijk verleden tijd. Onder meer cabaretier Freek de Jonge treedt op. „Ouderen zijn een groep die wordt onderschat.”

Tom van Marrewijk 16-10-17, 19:12

Festival of Older People wordt 17 en 18 oktober gehouden in het ZIMIHC theater in Zuilen en is een conferentie over de vergrijzing met een aansluitend kleinkunsthuis. Alle sprekers, waaronder Hedy d'Ancona, Boris van der Ham en René ten Bos, reflecteren vanuit hun eigen ervaring op de vraag hoe de maatschappij eruit zou zien als het als het onderscheid tussen oud en jong niet bestaat. Het overkoepelende thema: ‘ouderen bestaan niet’

Levenslustige bejaarden

Freek de Jonge, die op het festival nummers uit zijn oude repertoire speelt, vindt het de hoogste tijd dat ouderen niet meer worden gezien als last. „Men moet beseffen dat er veel

kennis, ervaring en inzicht bij ouderen te halen is.” Volgens De Jonge worden ouderen vaak verkeerd afgeschilderd door de politiek, de media en de marketing. „Als je kijkt naar omroep Max of bepaalde tijdschriften leest, worden ouderen gegeneraliseerd als een groep die bepaalde wensen heeft, zoals een elektrische fiets. Of kijk alleen al naar hoe ouderen worden behandeld in de zorg: het is allemaal erg betuttelend.” De Jonge krijgt er een ongemakkelijk gevoel van omdat hij nog midden in het leven staat. „En ik ben geen uitzondering: naast mij zijn er nog heel veel andere levenslustige bejaarden. Maar nu heb je door de verkeerde beeldvorming allemaal niches die niet meer met elkaar in contact komen, en dat is zonde.”

Men moet beseffen dat er veel kennis, ervaring en inzicht bij ouderen te halen is

Cabaretier Freek de Jonge

Het Festival of older People wordt georganiseerd door kunstenaar en antropoloog Martijn van Oorschot. Sinds 2005 doet hij samen met partner Sabya van Elswijk onderzoek naar hoe mensen kijken naar ouder worden. In de onderzoeksresultaten komt naar voren dat de beeldvorming wereldwijd sterk overeen komt. „We rekenen mensen af op de buitenkant en de geschatte leeftijd die daar bij komt kijken. Dit betekent dat als je wordt ingedeeld als 70-jarige, voor je wordt ingevuld wat je voelt”, zegt Van Oorschot. “Hoe de persoon zich echt voelt, 18 of 38, doet er niet toe.”

Verloren kennis

De oorzaak van dit beeld ligt volgens van Oorschot in het feit dat het ontwikkeld is in een tijd dat we in verhouding weinig ouderen hadden. Vroeger werden de oudsten van de samenleving namelijk zestig of zeventig, vandaag de dag tachtig of nog veel ouder. Toch blijven de beelden van vroeger bestaan. „De verdubbeling van de wereldbevolking zit in de vergrijzing, niet in het aantal kinderen die worden geboren. Dat betekent dat de diversiteit toeneemt en we ons moeten gaan afvragen hoe het écht is om oud te worden.”

Naast dat het vervelend voor ouderen kan zijn om geconfronteerd te worden met een negatief beeld, is het volgens De Jonge een verlies voor de maatschappij. „Als een professor 70 is, dan moet hij stoppen en is wat diegene weet in één klap weg. Er gaat enorm veel kennis verloren en er worden fouten gemaakt die anders voorkomen zouden kunnen worden.”

Maar hoe gaat een festival hier verandering in brengen? Van Oorschot ziet het festival als een startschot van een nieuwe beweging. Naast dat het festival bewustwording moet creëren, zit de organisatie al met verschillende partijen om tafel, zoals banken en verzekeringen. „De maatschappij is niet ingericht op een grote vloed oudere mensen”, zegt Van Oorschot. „Een voorbeeld is het hypotheekstelsel: het is zo opgebouwd alsof mensen op hun zestigste geen inkomen meer hebben. Dit heeft tot gevolg dat 60 procent van de ouderen van boven de 55 woont op een plek waar ze eigenlijk niet willen wonen.”

Voor jong én oud

Ondanks dat het festival vooral oudere sprekers heeft, is het volgens de organisatie ook interessant voor de jongere doelgroep. De sprekers zijn een bewuste keuze: ze kunnen laten zien dat oudere mensen niet ‘oud’ zijn. „Overdag gaan we het over ouder worden hebben, en later laten we zien wat het betekent. Heel Utrecht is uitgenodigd om 's avonds feest te vieren.”